

Σε κίνδυνο οι αιτούντες άσυλο, λόγω απουσίας κατάλληλου σχεδιασμού για την επικείμενη αλλαγή στη σκυτάλη της παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας στην Ελλάδα

Οι υπογράφουσες ανθρωπιστικές οργανώσεις χαιρετίζουν τη μετάβαση της διαχείρισης του συνόλου των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους αιτούντες άσυλο στα ελληνικά νησιά και τους ασυνόδευτους ανήλικους που βρίσκονται σε όλη την ελληνική επικράτεια προς την ελληνική κυβέρνηση. Ωστόσο, καθώς η υλοποίηση αυτής της μετάβασης έχει ήδη ξεκινήσει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιορίζει τη στήριξη για ανθρωπιστική βοήθεια που παρέχεται σήμερα από μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), αυξάνονται οι ανησυχίες σχετικά με τις πιθανότητες επιδείνωσης των συνθηκών διαβίωσης και ελλπούς πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, καθόσον μέχρι σήμερα ελάχιστες πληροφορίες έχουν παρασχεθεί αναφορικά με το πώς πρόκειται να υλοποιηθεί στην πράξη αυτή η μετάβαση.

Σε λιγότερο από δύο εβδομάδες, στις 31 Ιουλίου, η πλειονότητα της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης που παρέχεται άμεσα στις ΜΚΟ που παρέχουν υπηρεσίες στα ελληνικά νησιά θα τερματιστεί. Οι οργανώσεις αυτές παρέχουν βοήθεια σε περίπου 14.000 αιτούντες διεθνή προστασία που παραμένουν στα νησιά, δίχως να μπορούν να μετακινηθούν στην ενδοχώρα εξαιτίας πολιτικών που συνδέονται με τη κοινή δήλωση Ευρωπαϊκής Ένωσης - Τουρκίας. Στο πλαίσιο του νέου συστήματος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποστηρίξει την ελληνική κυβέρνηση στη διαχείριση του συνόλου των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω κεφαλαίων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (Asylum, Migration and Integration Fund - AMIF) και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (Internal Security Fund - ISF) της Γενικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home). Η εν λόγω μετάβαση αποτελεί μια αλλαγή από το τρέχον σύστημα, στο οποίο οι ΜΚΟ παρέχουν υπηρεσίες που χρηματοδοτούνται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκής Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας (DG ECHO). Πέρα από την παροχή υπηρεσιών στα νησιά, πρόκειται επίσης, να μεταφερθεί σε μεγάλο βαθμό στο ελληνικό κράτος κι η διαχείριση της χρηματοδότησης και της κάλυψης των αναγκών των 2.250 ασυνόδευτων παιδιών που βρίσκονται σε ολόκληρη την Ελλάδα, μέσω των ως άνω κεφαλαίων της DG Home αντί της DG ECHO, όπως μέχρι σήμερα.

Η εν λόγω μετάβαση διαθέτει όλες τις κατάλληλες προϋποθέσεις ώστε να αποτελέσει ένα θετικό βήμα εφόσον βέβαια εφαρμοστεί υπό συνθήκες πλήρους διαφάνειας, έγκαιρα και σε στενή συνεργασία με οργανισμούς που επί του παρόντος παρέχουν υπηρεσίες. Παρόλα αυτά, μέχρι σήμερα, δεν έχει ανακοινωθεί κάποιο εθνικό σχέδιο δράσης ενώ οι πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η μετάβαση είναι ελάχιστες. Χωρίς ένα ξεκάθαρο σχέδιο μετάβασης, η δημιουργία κενών κι ελλείψεων στην παροχή υπηρεσιών πρέπει να θεωρείται μάλλον βέβαιη, ενώ ευάλωτοι άντρες, γυναίκες και παιδιά θα τεθούν σε ακόμη μεγαλύτερο κίνδυνο χωρίς τις υγειονομικές, νομικές και λουπές υπηρεσίες και την ασφάλεια που έχουν ανάγκη αλλά και δικαιούνται.

Οι επιπτώσεις από παρόμοιες περιπτώσεις αλλαγής στη σκυτάλη της διαχείρισης έχουν ήδη φανεί. Στη Μυτιλήνη, για παράδειγμα, η σύμβαση με την οργάνωση που ήταν υπεύθυνη για την παροχή πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης και τη διεξαγωγή της εκτίμησης της ευαλωτότητας ως μέρος της διαδικασίας στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης της Μόριας έληξε στις 30 Μαΐου. Οι 10 γιατροί που ανήκαν στο προσωπικό της εν λόγω οργάνωσης και παρείχαν περίθαλψη σε περισσότερους από 2,000 ανθρώπους που διαβιούν στη δομή, καθώς και υποστήριξη στην Ελληνική Υπηρεσία Ασύλου μέσω των εκτιμήσεων ευαλωτότητας, αντικαταστάθηκαν από μόλις τρεις γιατρούς, οι οποίοι αναμένεται να εκπληρώνουν τα ίδια καθήκοντα. Πληροφορίες θέλουν αυτή τη στιγμή να υπάρχουν σημαντικές καθυστερήσεις στις διαδικασίες εκτίμησης της ευαλωτότητας τόσο στη Χίο όσο και στη Μυτιλήνη, αλλά και την ύπαρξη σημαντικότερου κενού στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας.

Επιπροσθέτως, η ανεπάρκεια ασφαλών δομών φιλοξενίας και η έλλειψη εναλλακτικών επιλογών φροντίδας και προστασίας των παιδιών που φτάνουν στην Ελλάδα μόνα καθ' όλη τη διάρκεια της διαχείρισης της κρίσης συνεχίζει να αποτελεί μείζον ζήτημα. Αν κι αυτή τη στιγμή σε ολόκληρη την Ελλάδα 2,500 ασυνόδευτοι ανήλικοι έχουν επειγόντως ανάγκη από ασφαλή στέγη, οι διαθέσιμες θέσεις φιλοξενίας είναι μόνο 1,270. Περίπου 1,000 ασυνόδευτα παιδιά, λοιπόν, βρίσκονται σε λίστα αναμονής για μία θέση σε κάποια δομή φιλοξενίας, με κάποια από αυτά να ζουν σε καταλήψεις, άλλα στο δρόμο, ενώ άλλα βρίσκονται υπό αστυνομική προστατευτική φύλαξη (κράτηση) μέχρις ότου βρεθεί διαθέσιμη θέση φιλοξενίας. Η μετάβαση, λοιπόν, προς το νέο αυτό σύστημα έχει ως αποτέλεσμα την επικείμενη παύση λειτουργίας τουλάχιστον πέντε δομών φιλοξενίας, μειώνοντας έτσι από τη μία δραστικά τις διαθέσιμες θέσεις φιλοξενίας, και αυξάνοντας από την άλλη τον αριθμό των ανηλίκων που παραμένουν υπό κράτηση ως εναλλακτική λύση στο πρόβλημα της αδυναμίας φιλοξενίας τους. Άλλες μορφές κατάλληλης φροντίδας, όπως η αναδοχή κι η ημιαυτόνομη διαβίωση, οι οποίες είναι αποδοτικότερες οικονομικά κι ανταποκρίνονται στις ανάγκες αλλά και τα συμφέροντα των παιδιών, έχουν λάβει μικρή συντονισμένη υποστήριξη ή έγκριση από την Κυβέρνηση ενώ δεν έχουν ανακοινωθεί πληροφορίες σχετικά με το εάν και το πότε, ακόμη κι ισχύουσες, μικρής κλίμακας εναλλακτικές προτάσεις φροντίδας και προστασίας θα συνεχιστούν ή επεκταθούν.

Κάθε κενό στην παροχή υπηρεσιών ως απόρροια μιας μη συντονισμένης αλλαγής στη σκυτάλη της διαχείρισης θα έχει αντίκτυπο στην υγεία και την ευημερία χιλιάδων, ήδη, ευάλωτων ανθρώπων. Είναι, λοιπόν, ζωτικής σημασίας να διδαχθούμε από τα λάθη που διαπράχθηκαν στο παρελθόν κατά τη διαχείριση της κρίσης και έτσι να αποφύγουμε μια αναμενόμενη ανθρωπιστική κρίση.

Καλούμε:

- **Την Ελληνική κυβέρνηση** να προχωρήσει σε διαβούλευση με οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, χρηματοδότες, ΜΚΟ αλλά και την κοινωνία των πολιτών προκειμένου να αναπτυχθεί και να ανακοινωθεί άμεσα ένα εθνικό σχέδιο δράσης το οποίο θα αφορά τόσο την περίοδο της μετάβασης όσο και το χρονικό διάστημα που θα επακολουθήσει. Το σχέδιο δράσης θα πρέπει να περιλαμβάνει συγκεκριμένα βήματα για στενή συνεργασία και ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας ανάληψης της ευθύνης διαχείρισης από τους νέους παρόχους υπηρεσιών ώστε να διασφαλιστεί η αποτροπή διακοπής ή η περαιτέρω επιδείνωση των υπηρεσιών και των συνθηκών διαβίωσης όσων διαβιούν στα νησιά αλλά και των ασυνόδευτων ανηλίκων σε ολόκληρη τη χώρα.
- **Την Ελληνική κυβέρνηση** να επενδύσει και να διευκολύνει την ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών και βιώσιμων μορφών εναλλακτικής φροντίδας και προστασίας για τα ασυνόδευτα παιδιά, πιο συγκεκριμένα την εποπτευόμενη ημιαυτόνομη διαβίωση και την αναδοχή.
- **Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή** να παράσχει τεχνική και συντονιστική υποστήριξη προκειμένου να διασφαλίσει πως τα κεφάλαια της είναι διαθέσιμα, προσβάσιμα και χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά και πως θα αποφευχθεί ουσιαστικά η διακοπή βασικών υπηρεσιών. Η δράση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει τη διευκόλυνση επίτευξης τακτικών συναντήσεων συντονιστικού χαρακτήρα ανάμεσα στους αρμόδιους οργανισμούς και τις αρχές, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, ώστε να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση ανάμεσα στους παρόχους υπηρεσιών.
- **Την Ε.Ε. και τους υπόλοιπους χρηματοδότες** να ενθαρρύνουν την Κυβέρνηση να διασφαλίσει τη συνέχιση των υπηρεσιών υγείας, ψυχικής

υγείας, ψυχοκοινωνικής στήριξης, εκπαίδευσης αλλά και των νομικών υπηρεσιών στα νησιά καθώς και τη διασφάλιση μίας πληθώρας κατάλληλων εναλλακτικών επιλογών περίθαλψης και υπηρεσιών ασφαλείας για τους ασυνόδευτους ανήλικους σε όλη την επικράτεια.